

शिखराणि द्रुमायाणि उपगूढानि व्याप्तानि सर्वतः सर्वावच्छेदेन ॥ ९ ॥ अयं कालो वसंतः प्रचुरमन्मथः कामोद्वीपकः अतएव गंधवान् कामोद्वीपनेन गर्भवान् ॥ गंधोगंध
कामोदेलेशे संबंधगर्वयोरिति ॥ सुरभिर्मासो मधुमासः ॥ जातानि पुष्पफलानि यत्र तादृग्द्रुमः ॥ १० ॥ ११ ॥ प्रस्तरेषु समशिलातलेषु ॥ १२ ॥ १३ ॥ कुसुमोत्कटाः
बहुकुसुमाः ॥ कुसुमोत्कचा इति पाठे कुसुमैरुद्धतकचाः संजातकेशा इवेत्यर्थ इति कतकः ॥ तादृशीः शाखा विक्षिपन् चालयन् मारुतश्चलितस्थानैः तत्तत्कुसुमस्थानतश्चलितै

पुष्पभारसमृद्धानि शिखराणिसमंततः ॥ लताभिः पुष्पिताग्राभिरुपगूढानि सर्वतः ॥ ९ ॥ सुखानिलोयं सौमित्रे कालः प्रचुरमन्मथः ॥
गंधवान्सुरभिर्मासो जातपुष्पफलद्रुमः ॥ १० ॥ पश्यरूपाणि सौमित्रे वनानां पुष्पशालिनां ॥ सृजतां पुष्पवर्षाणि वर्षतोयमुचामिव ॥
॥ ११ ॥ प्रस्तरेषु चरम्येषु विविधाः काननद्रुमाः ॥ वायुवेगप्रचलिताः पुष्पैरवकिरंति गां ॥ १२ ॥ पतितैः पतमानैश्च पादपस्थैश्च मारुतः ॥
कुसुमैः पश्य सौमित्रे क्रीडतीव समंततः ॥ १३ ॥ विक्षिपन् विविधाः शाखानगानां कुसुमोत्कटाः ॥ मारुतश्चलितस्थानैः षट्पदैरनुगीयते
॥ १४ ॥ मत्तको किल सन्नादैर्नर्तयन्निव पादपान् ॥ शैलकंदरनिष्क्रान्तः प्रगीत इव चानिलः ॥ १५ ॥ तेन विक्षिपतात्यर्थं पवनेन समंत
तः ॥ अमी संसक्तशाखाग्राग्रथिता इव पादपाः ॥ १६ ॥ स एव मुखसंस्पर्शो वातिचंदनशीतलः ॥ गंधमभ्यवहन् पुण्यं श्रमापनयनो नि
लः ॥ १७ ॥ अमी पवनविक्षिप्ता विनदंतीव पादपाः ॥ षट्पदैरनुकूजद्विर्वनेषु मधुगंधिषु ॥ १८ ॥

राहिताग्र्यादिरयं ॥ षट्पदैरनुगीयते पुष्पं हर
न्मारुतो नुसृत्य गीयते इत्यर्थः ॥ १४ ॥ मत्तेति ॥ अत्र वायोर्गानकर्तृत्वेन नर्तकाचार्यसाधर्म्यमुच्यते ॥ मत्तको किल कृतैः सन्नादैर्मंदंगादिध्वनिभिः नर्तयन्निव नृत्यं शिक्षय
न्निव ॥ शैलकंदरनिष्क्रान्तः तन्निष्क्रमकाले ध्वनियुतत्वात् प्रगीतवानिव ॥ १५ ॥ तेन मंदत्वादिगुणवता विक्षिपता वृक्षान् चालयता ग्रथिताः कृतग्रथना इव ॥ १६ ॥
गंधमभ्यवहन्वातीति संबंधः ॥ १७ ॥ अनुकूजद्विः षट्पदैर्विनदंतीव ॥ १८ ॥